

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ  
імені адмірала Макарова

Факультет економіки та екології моря

Кафедра менеджменту



ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної  
роботи

Сергій СЛОБОДЯН

***РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ***

**Program of the Discipline**

**ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В ОСВІТІ**

**Financial management in Education**

рівень вищої освіти      *другий (магістерський)*

тип дисципліни          *обов'язкова*

мова викладання *українська*

**Миколаїв – 2025**

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент в освіті» є однією зі складових комплексної підготовки фахівців галузі знань D Бізнес, адміністрування та право; спеціальності D3 Менеджмент, освітньо-професійна програма «Управління закладами освіти».

«23» серпня 2025 року. 28 с.

Розробник: Ломоносов Д.А., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент в освіті» узгоджено з гарантом освітньо-професійної програми

Гарант освітньо-професійної програми «Управління закладами освіти»

кандидат політичних наук, доцент



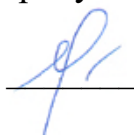
Ольга КРАВЧУК

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент в освіті» розглянуто на засіданні кафедри менеджменту

Протокол № 1 від «26» 08 2025 року

Завідувач кафедри менеджменту,

кандидат економічних наук, доцент



Ігор СІРЕНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент в освіті» розглянуто Радою факультету економіки та екології моря

Протокол №16 від «12» 09 2025 р.

Голова Ради ФЕМ кандидат економічних наук, доцент



Вячеслав ІВАТА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент в освіті» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

кандидат технічних наук, професор НУК



Андрій ЛАБАРТКАВА

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент в освіті» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 7 від «24» 09 2025 р.

Голова НМР НУК

кандидат технічних наук, доцент



Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025

©Ломоносов Д.А. 2025

## ЗМІСТ

Вступ .....	4
1. Опис навчальної дисципліни .....	5
2. Мета навчальної дисципліни .....	6
3. Передумови для вивчення дисципліни .....	6
4. Очікувані результати навчання .....	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування .....	17
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	17
8. Критерії оцінювання результатів навчання .....	21
9. Засоби навчання .....	22
10. Рекомендовані джерела інформації .....	22
Додаток.....	26

## ВСТУП

### Анотація

Дисципліна «Фінансовий менеджмент в освіті» є обов'язковою компонентою, складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти «Управління закладами освіти». Вона носить міждисциплінарний характер і забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти до вивчення навчальних дисциплін: «Управління проєктами в освітній діяльності», «Лідерство та управління змінами в освітніх установах», «Кризове управління в освіті».

Вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент в освіті» дозволяє сформувати у студентів сучасні знання про поняття, механізм та структуру фінансування закладів освіти; визначити сутність, цілі і функції фінансового менеджменту в освіті; розглянути сучасні методи фінансового управління грошовими потоками, активами, доходами та витратами, а також інвестиційної діяльності закладу освіти. Визначити зміст основних механізмів антикризового фінансового управління та управління фінансовими ризиками закладу освіти.

Знання та практичні навички, отримані під час вивчення дисципліни, можуть бути використані при виконанні кваліфікаційної роботи.

**Ключові слова:** фінансовий менеджмент, фінансові ресурси, грошовий потік, фактори управління, фінансові ризики, планування, антикризове управління.

### Abstract

The discipline «Financial Management in Education» is a mandatory component, compiled in accordance with the educational and professional program for the preparation of applicants for the second (master's) level of higher education «Management of Educational Institutions». It is interdisciplinary in nature and provides preparation for applicants for higher education to study the following academic disciplines: «Project Management in Educational Activities», «Leadership and Change Management in Educational Institutions», «Crisis Management in Education».

Studying the discipline «Financial Management in Education» allows students to form modern knowledge about the concept, mechanism and structure of financing educational institutions; determine the essence, goals and functions of financial management in education; consider modern methods of financial management of cash flows, assets, income and expenses, as well as investment activities of an educational institution. Determine the content of the main mechanisms of anti-crisis financial management and financial risk management of an educational institution.

Knowledge and practical skills acquired during the study of the discipline can be used when performing qualification work.

**Key words:** financial management, financial resources, cash flow, management factors, financial risks, planning, anti-crisis management.

## 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

### Основні характеристики навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність (спеціалізація), освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		дистанційна форма навчання	
Кредитів – 3	<b>Галузь знань:</b> D «Бізнес, адміністрування та право»	Обов’язкова	
Модулів – 2			
Електронний адрес на сайті ХННІ НУК: <a href="http://kb.nuos.edu.ua/Licensing%20and%20accreditation%20specialties/2025%20Organizational%20Management%20and%20Administration_m.html">http://kb.nuos.edu.ua/Licensing%20and%20accreditation%20specialties/2025%20Organizational%20Management%20and%20Administration_m.html</a>	<b>Спеціальність:</b> D3 «Менеджмент»	Рік підготовки	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – немає	<b>Освітньо-професійна програма:</b> «Управління закладами освіти»	1	
Загальна кількість годин – 90		Семестр 1	
Тижневих годин для дистанційної форми навчання: аудиторних – 3 год.; самостійної роботи студента – 3 год.	<b>Рівень вищої освіти:</b> другий (магістерський)	Лекції, год. 30	
		Практична робота, год. 15	
		Самостійна робота, год. 45	
		Вид контролю Залік	

## **2. Мета навчальної дисципліни**

Мета дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти та майбутніх керівників системи знань і вмінь, необхідних для організації фінансового менеджменту в закладах освіти, оволодінні навичками розв'язання практичних задач щодо прийняття обґрунтованих управлінських рішень при використанні фінансових ресурсів закладу.

В рамках курсу вивчається організаційно-методичне забезпечення та практичні аспекти фінансового менеджменту в закладах освіти, що сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти компетентностей відповідно до освітньої програми:

1) інтегральних компетентностей:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог;

2) фахових компетентностей:

СК 4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

СК 12. Здатність до фінансового управління закладом освіти: створювати та підтримувати ефективну фінансову систему закладу освіти, включаючи управління бюджетом, фінансовими потоками, ресурсами та інвестиціями, з метою забезпечення стабільності та розвитку освітньої установи.

## **3. Передумови для вивчення дисципліни**

Навчальна дисципліна «Фінансовий менеджмент в освіті» базується на знаннях, отриманих в результаті вивчення таких курсів, як: «Психологія управління», «Стратегічне планування в сфері освіти», «Інформаційні технології в управлінській діяльності».

## **4. Очікувані результати навчання**

При вивченні навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент в освіті» у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані такі програмні результати навчання:

ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).

ПРН 14. Вміти аналізувати потреби в змінах в освітньому середовищі, забезпечувати управління змінами в освітніх установах розробляти стратегії їх впровадження та управляти процесами змін у закладах освіти.

## **5. Програма навчальної дисципліни**

### **Модуль 1. Організаційно-методичне забезпечення фінансового менеджменту в закладах освіти**

#### **Тема 1. Фінансова база та механізми фінансування закладів освіти**

Поняття та принципи фінансового забезпечення. Механізм фінансування: сутність та особливості.

Структура фінансування видатків у розрізі бюджетів центрального та місцевого рівня (за визначеним переліком місцевих органів). Джерела фінансування закладів освіти.

Розподіл витрат на освіту за провайдерами (постачальниками послуг) та функціями освіти. Розподіл витрат на освіту за фінансуючими організаціями (фінансовими агентами) та провайдерами (постачальниками послуг). Розподіл витрат на освіту за фінансуючими організаціями (фінансовими агентами) та функціями освіти.

Витрати на освіту за джерелами: державні, приватні та донорські.

Джерела інформації: допоміжні [11, с. 149-156], [12, с. 52-81], [14 с. 10-56], [21, с. 3-14], [23, с. 6 - 35]; [24, с. 133-153].

#### **Тема 2. Система фінансового менеджменту та управлінські засади в освіті**

Сутність фінансового менеджменту. Мета фінансового менеджменту. Завдання фінансового менеджменту.

Необхідність і умови ефективності фінансового менеджменту та умови її досягнення. Об'єкти фінансового менеджменту.

Основні напрями фінансового менеджменту. Організаційно-економічні основи фінансового менеджменту. Структура механізму фінансового менеджменту.

Функції фінансового менеджменту. Економічна основа фінансового менеджменту.

Джерела інформації: основні [1, с. 7-27], [3, с. 13-25], [4, с. 8-14], [6, с. 10-36], [8, с. 9-21].

#### **Тема 3. Інформаційне, аналітичне та нормативне забезпечення фінансового менеджменту**

Базові показники фінансового менеджменту. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. Ефективність інформації. Фінансова звітність як основне джерело інформації.

Фінансовий аналіз та фінансове планування в закладах освіти. Фінансовий контролінг в закладах освіти.

Нормативне забезпечення. Відомості регулятивно-правового характеру. Фінансові відомості нормативно-довідкового характеру.

Бухгалтерська звітність. Статистична звітність.

Джерела інформації: основні [1, с. 28-45], [3, с. 28-50], [4, с. 15-25], [6, с. 38-54], [13, с. 26-31].

#### **Тема 4. Управління грошовими потоками в закладах освіти**

Сутність грошових коштів та їх еквівалентів. Поняття та економічна сутність грошових потоків. Значення грошових потоків у діяльності закладів освіти.

Види та класифікація грошових потоків. Класифікація грошових потоків за видами діяльності. Притоки та відтоки грошових коштів за операційною діяльністю. Притоки та відтоки грошових коштів за інвестиційною діяльністю. Притоки та відтоки грошових коштів за фінансовою діяльністю.

Звіт про рух грошових коштів: зміст та призначення. Поняття чистого грошового потоку.

Методичні підходи до прогнозування грошових потоків. Розробка планів руху грошових коштів. Складання та застосування платіжного календаря. Оперативне планування надходжень і витрат.

Управління вхідними грошовими потоками. Управління вихідними грошовими потоками. Оперативне регулювання надходжень і витрат.

Джерела інформації: основні [1, с. 64-86], [3, с. 42-44], [6, с. 83-102], [8, с. 26-39].

#### **Тема 5. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках в закладах освіти**

Необхідність і значення визначення вартості грошей у часі. Фактори зміни вартості грошей у часі. Концепція оцінки вартості грошей у часі.

Сутність майбутньої вартості грошей. Сутність теперішньої вартості грошей.

Відсоткова ставка. Класифікація відсоткових ставок. Простий відсоток. Складний відсоток. Попередній метод нарахування відсотка (метод пренумерандо або антисипативний метод). Подальший метод нарахування відсотка (метод постнумерандо або рекурсивний метод).

Дискретний грошовий потік. Безперервний грошовий потік. Ануїтет.

Методичний інструментарій оцінки вартості грошей при дискретних потоках платежів за простими відсотками. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей при дискретних потоках платежів за складними відсотками. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей при дискретних потоках платежів при ануїтеті.

Джерела інформації: основні: [3, с. 70-77], [4, с. 27-32], [8, с. 45-51].

## **Тема 6. Управління доходами та витратами закладу освіти**

Зміст і завдання управління доходами та витратами закладів освіти. Класифікація доходів і витрат освітніх установ. Фактори, що впливають на формування доходів та витрат у закладах освіти. Інформаційна база управління доходами та витратами.

Політика формування власних фінансових ресурсів: зміст і принципи. Залучення та максимізація власних фінансових ресурсів за рахунок внутрішніх джерел.

Управління формуванням доходів і витрат у закладах освіти. Системний підхід до управління доходами і витратами. Оптимізація витрат освітніх установ різними методами.

Планування та використання надходжень від платних послуг і додаткових джерел доходів. Податковий менеджмент для закладів освіти. Політика використання надлишкових коштів та резервних фондів закладу.

Джерела інформації: основні [1, с. 28-45]; допоміжні [23, с. 121 -199].

## **Тема 7. Управління активами закладу освіти**

Економічна сутність активів та їх класифікація. Активи як економічні ресурси закладу освіти. Оборотні й необоротні активи: участь у господарському обороті та швидкість обороту. Власні та орендовані активи; валові й чисті активи. Ліквідність активів і критерії її оцінки.

Поняття і роль оборотних активів у закладі освіти. Структура оборотних активів. Поняття виробничого, фінансового і операційного циклів. Рух оборотних активів та моделі зіставлення циклів. Зміст і завдання управління оборотним капіталом. Політика управління оборотними активами. Принцип визначення потреби в оборотному капіталі. Оцінка та управління розміщенням оборотного капіталу.

Управління запасами: принципи, політика, методи визначення потреби, шляхи нормалізації. Управління дебіторською заборгованістю: сутність, принципи, політика, контроль руху та інкасації. Методи рефінансування дебіторської заборгованості (факторинг, облік векселів, форфейтинг). Управління грошовими активами: сутність, принципи, політика, методи визначення мінімальних, середніх і максимальних залишків. Регулювання потоку платежів у закладі освіти.

Кругообіг необоротних активів. Політика управління необоротними активами: зміст і принципи. Управління оновленням необоротних активів. Визначення швидкості оновлення необоротних активів. Оцінка ефективності використання необоротних активів. Формування оптимальної структури джерел фінансування необоротних активів. Форми оренди необоротних активів. Критерії та оцінка ефективності управлінських рішень щодо придбання або оренди необоротних активів.

Джерела інформації: основні [3, с. 219-230], [4, с. 107-127], [6, с. 151-178], [8, с. 74-92]; допоміжні [23, с. 36 - 43].

## **Модуль 2. Практичні аспекти фінансового менеджменту**

### **Тема 8. Вартість і структура капіталу закладу освіти: формування й оптимізація**

Основні складові капіталу. Поняття інвестованого, власного та залученого капіталу. Склад власного та залученого капіталу.

Поняття фінансової структури капіталу. Політика формування фінансової структури: принципи та етапи. Фактори формування фінансової структури капіталу.

Оцінка вартості капіталу. Визначення загальної потреби в капіталі. Вартість основних джерел капіталу. Сутність вартості капіталу. Методи оцінки вартості капіталу. Середньозважена вартість капіталу. Гранична вартість капіталу.

Сутність оптимальної структури капіталу. Оптимізація фінансової структури капіталу. Особливості складових капіталу при його оптимізації. Характеристика компромісних моделей.

Максимізація рентабельності власного капіталу за умов фінансового ризику. Поняття фінансового левериджу. Оцінка фінансового левериджу. Механізм дії фінансового важеля.

Цільова фінансова структура капіталу.

Джерела інформації: основні [1, с. 111-133], [3, с. 94-160], [4, с. 168-176], [8, с. 97-113].

### **Тема 9. Управління інвестиційною діяльністю закладу освіти**

Сутність та особливості інвестиційної діяльності закладів освіти. Відмінності інвестиційної діяльності закладів освіти від комерційних підприємств. Роль інвестицій у забезпеченні конкурентоспроможності освітніх програм.

Завдання управління інвестиціями: розвиток матеріально-технічної бази, людського капіталу, цифровізації та освітніх інновацій. Інвестиційна політика закладу освіти: принципи, етапи формування, стратегічні пріоритети. Параметри освітніх проєктів: витрати, очікувані соціальні, освітні та економічні результати, критерії ефективності.

Джерела фінансування: бюджетні й позабюджетні кошти, гранти, міжнародні програми, партнерство з бізнесом. Форми інвестицій: матеріальні (інфраструктура, обладнання), нематеріальні (технології, дослідження, бренд), фінансові.

Методи оцінки інвестицій: фінансові показники (NPV, IRR, період окупності). Соціально-економічна ефективність інвестицій у закладах освіти (якість, доступність та інноваційність освіти).

Управління інвестиційними ризиками у сфері освіти та механізми їх мінімізації. Моніторинг і контроль реалізації інвестиційних проєктів, оцінка

результатів та впливу на фінансову стабільність і розвиток закладу.

Джерела інформації: основні [1, с. 134-153], [2, с. 88-96], [3, с. 166-180], [4, с. 128-145], [6, с. 215-249], [8, с. 118-134].

### **Тема 10. Управління фінансовими ризиками закладу освіти**

Поняття фінансового ризику в діяльності закладу освіти. Основні характеристики фінансового ризику для освітньої установи. Місце фінансового ризику у структурі ризиків закладу освіти.

Види фінансових ризиків у закладах освіти. Класифікаційні аспекти фінансових ризиків закладу освіти та їх особливості. Основні фактори виникнення фінансових ризиків у закладах освіти (зміни державного фінансування, плата за навчання, гранти, витрати на персонал і матеріально-технічну базу).

Зміст та етапи політики управління фінансовими ризиками в освітньому закладі. Ідентифікація окремих видів ризиків, пов'язаних з фінансовою діяльністю закладу освіти (доходи, витрати, інвестиції, гранти). Визначення розміру можливих фінансових втрат при настанні ризикових подій. Аналіз факторів, що впливають на рівень фінансових ризиків. Встановлення гранично допустимого рівня фінансових ризиків для окремих фінансових операцій та видів діяльності закладу освіти.

Основні методи нейтралізації фінансових ризиків: уникання, обмеження, диверсифікація, самострахування. Механізми внутрішньої нейтралізації фінансових ризиків у закладі освіти. Уникання ризику та конкретні заходи його реалізації у фінансовій діяльності закладу освіти. Лімітування концентрації фінансового ризику у закладі освіти. Система внутрішніх і зовнішніх фінансових нормативів закладу освіти, що забезпечують лімітування ризиків. Диверсифікація фінансових ризиків та її застосування у закладах освіти. Механізм передачі або страхування фінансових ризиків. Механізм самострахування фінансових ризиків та його форми у закладі освіти. Інші методи внутрішньої нейтралізації фінансових ризиків у закладі освіти (резерви, контроль витрат, аудит).

Джерела інформації: основні: [3, с. 77-84, 142, 197-211], [4, с. 146-163], [7, с. 6-76], [8, с. 154-165].

### **Тема 11. Аналіз фінансових звітів закладів освіти**

Складові фінансової звітності закладу освіти. Внутрішні та зовнішні джерела фінансової звітності. Інтернет-платформи, на яких розміщено фінансову звітність закладу освіти.

Методики аналізу фінансової звітності закладів освіти: методика Міністерства фінансів, методика Фонду Державного майна України, методика Міністерства економіки, інші методичні підходи.

Основні напрями аналізу фінансової звітності закладу освіти. Ключові

аспекти аналізу: ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість, ділова активність, грошові потоки, прибутковість, власний капітал. Абсолютні та відносні показники фінансових звітів.

Помилки і викривлення у фінансовій звітності та способи їх виявлення.

Джерела інформації: основні [1, с. 223-245], [6, с. 330-358], [8, с. 139-149].

## **Тема 12. Фінансове прогнозування та планування в закладах освіти**

Економічний зміст поняття «фінансове планування». Системи фінансового планування та форми реалізації його результатів у закладі освіти. Система прогнозування фінансової діяльності.

Фінансова стратегія закладу освіти та основні етапи її розробки. Місія, цінності та принципи управління фінансами як основа фінансової політики закладу освіти. Розробка фінансової політики закладу освіти за окремими аспектами його фінансової діяльності. Зв'язок між фінансовою стратегією та фінансовою політикою закладу освіти.

Система поточного планування фінансової діяльності. Зміст та часовий горизонт поточного фінансового планування. Види поточних фінансових планів. Передумови розробки поточних фінансових планів закладу освіти. План доходів та витрат операційної діяльності закладу освіти. План фінансування інноваційного розвитку та модернізації матеріально-технічної бази закладу освіти. План надходження та використання грошових коштів. Балансовий план.

Система оперативного планування фінансової діяльності. Зміст та часові горизонти оперативного фінансового планування. Бюджет як головна форма оперативного фінансового плану. Класифікація бюджетів закладу освіти за основними ознаками: за сферами діяльності, за видами витрат, за широтою номенклатури витрат, за методами розробки. Оцінка прийнятних темпів розвитку та розширення освітніх послуг закладу освіти.

Джерела інформації: основні [1, с. 246-265], [3, с. 291-315], [4, с. 181-200], [23, с. 22 - 60], [8, с. 169-185]; допоміжні [9, с. 21-28].

## **Тема 13. Надання платних освітніх послуг закладами освіти**

Поняття освітньої послуги. Нормативно-правові засади надання платних освітніх послуг. Перелік освітніх та інших послуг, які можуть надаватися закладами освіти. Вартість освітньої послуги. Калькуляція ціни освітньої послуги. Особливості надання платних освітніх послуг закладами освіти. Нормативно-правові засади надання освітніх послуг. Надання платних освітніх послуг закладами освіти. Повноваження керівника щодо управління позабюджетними ресурсами закладу освіти. Складові позабюджетних ресурсів. Правила та напрямки використання позабюджетних коштів. Контроль та відповідальність за використанням позабюджетних коштів. Благодійний фонд – як додаткове джерело фінансування закладу освіти.

Джерела інформації: допоміжні [19, с. 28-45], [23, с. 7-42, 200-264].

#### **Тема 14. Антикризове фінансове управління в закладах освіти**

Поняття і параметри фінансової кризи закладу освіти. Параметри та причини фінансової кризи в закладі освіти. Визначення фаз фінансової кризи у закладах освіти. Фактори, що впливають на діяльність закладу освіти та провокують фінансову кризу. Типові ознаки формування фінансової кризи закладу освіти.

Зміст і завдання антикризового фінансового управління закладу освіти. Види антикризового управління та їх характеристика. Механізм і особливості антикризового фінансового управління закладу освіти.

Фінансова санація закладу освіти як елемент антикризового управління. Етапи фінансової стабілізації закладу освіти. Мета й цілі фінансової санації закладу освіти. Заходи, що супроводжують реалізацію фінансової санації в закладі освіти. Функціональні блоки реалізації фінансової санації закладу освіти. Заходи по скороченню фінансових зобов'язань закладу освіти.

Реструктуризація у системі антикризового фінансового управління закладом освіти. Розмежування між категоріями «реструктуризація» та «реорганізація» у закладі освіти. Характеристика форм реструктуризації закладу освіти. Визначення заходів, які проводяться в рамках різних видів реструктуризації. Види реструктуризації в закладі освіти.

Джерела інформації: основні [1, с. 201-219], [4, с. 191-196], [6, с. 379-416], [8, с. 190-202].

## Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 2

### Розподіл навчального часу за модулями

Назва модулів і тем дисципліни	Кількість годин			
	Дистанційна форма навчання			
	Разом	у тому числі		
Лекції		Практична робота	Самостійна робота	
1	2	3	4	5
Модуль 1. Організаційно-методичне забезпечення фінансового менеджменту в закладах освіти				
Тема 1. Фінансова база та механізми фінансування закладів освіти	6	2	1	3
Тема 2. Система фінансового менеджменту та управлінські засади в освіті	6	2	1	3
Тема 3. Інформаційне, аналітичне та нормативне забезпечення фінансового менеджменту	6	2	1	3
Тема 4. Управління грошовими потоками в закладах освіти	6	2	1	3
Тема 5. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках в закладах освіти	7	2	1	4
Тема 6. Управління доходами та витратами закладу освіти	7	2	1	4
Тема 7. Управління активами закладу освіти	7	2	1	4
Разом за модулем 1	45	14	7	24

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5
Модуль 2. Практичні аспекти фінансового менеджменту				
Тема 8. Вартість і структура капіталу закладу освіти: формування й оптимізація	6	2	1	3
Тема 9. Управління інвестиційною діяльністю закладу освіти	6	2	1	3
Тема 10. Управління фінансовими ризиками закладу освіти	6	2	1	3
Тема 11. Аналіз фінансових звітів закладів освіти	6	2	1	3
Тема 12. Фінансове прогнозування та планування в закладах освіти	7	2	1	3
Тема 13. Надання платних освітніх послуг закладами освіти	7	2	1	2
Тема 14. Антикризове фінансове управління в закладах освіти	7	4	2	4
Разом за модулем 2	45	16	8	21
Разом з дисципліни	90	30	15	45

## Теми практичних занять

Теми практичних занять для здобувачів дистанційної форми навчання наведені у табл. 3.

Таблиця 3

### Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Тема 1. Механізм фінансування закладів вищої освіти та його складових	1
2	Тема 2. Функції та економічна основа фінансового менеджменту	1
3	Тема 3. Нормативно-правова база фінансового менеджменту	1
4	Тема 4. Сутність, види та класифікація грошових потоків	1
5	Тема 5. Необхідність і сутність визначення вартості грошей у часі	1
6	Тема 6. Класифікація доходів і витрат закладів освіти	1
7	Тема 7. Активи як економічні ресурси закладу освіти. Оборотні й необоротні активи закладу освіти	1
8	Тема 8. Економічна сутність та класифікація капіталу закладу освіти	1
9	Тема 9. Поняття інвестиційної діяльності закладів освіти та її особливості	1
10	Тема 10. Сутність фінансового ризику та його основні характеристики для закладу освіти	1
11	Тема 11. Фінансова звітність закладу освіти та їх складові	1
12	Тема 12. Сутність фінансового планування, його системи та форми реалізації результатів у закладах освіти	1
13	Тема 13. Порядок надання платних послуг державними та комунальними закладами освіти	1
14	Тема 14. Зміст і завдання антикризового фінансового управління закладу освіти. Види антикризового управління та їх характеристика	2
<b>Разом</b>		<b>15</b>

## Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для здобувачів дистанційної форми навчання наведені в табл. 4.

Таблиця 4

### Розподіл годин самостійної роботи за видами

	Вид роботи	Норматив	Кількість годин
1	Підготовка до лекційних занять	1 год. на 1 лекцію	15
2	Підготовка до практичних занять	1 год. на 1 заняття	7
3	Підготовка реферату	написання рефератів	8
4	Підготовка до заліку	15-30 год. на 1 захід	-
5	Виконання контрольної роботи	до 30 год. на 1 роботу	15
<b>Разом</b>			<b>45</b>

## **6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування**

В якості методів навчання для усіх видів занять використовується:

- робота з літературою, як опрацювання різних видів джерел з метою формування нових знань, їх закріплення, розвитку вмінь та навичок, а також виконання контрольної-корекційної функції в умовах формальної освіти;
- пояснення, як словесне розкриття причинно-наслідкових зав'язків та закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення.

Для лекційних занять застосовується:

- лекція, як усний виклад навчального матеріалу, що характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;
- ілюстрування, як показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;
- відеометод, як використання відеоматеріалів для активізації наочно чуттєвого сприймання, що забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості.

Для практичних занять застосовується:

- практична робота, як метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- усні відповіді;
- написання реферату;
- контрольні роботи (для здобувачів дистанційної форми навчання);
- залік.

## **7. Форми поточного та підсумкового контролю знань**

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного заліку. Питома вага заключного заліку в загальній системі оцінок - 40 балів.

Поточний контроль знань здобувачів реалізується у формі написання рефератів, який є результатом виконання завдань самостійної роботи. Протягом семестру він проводиться двічі після вивчення першого та другого змістових модулів дисципліни. Семестровий підсумковий контроль з дисципліни проводиться після закінчення її вивчення у формі проведення заліку (усна компонента). Виконання контрольної роботи є обов'язковою умовою для здобувачів вищої освіти, що навчаються за дистанційної

формою. Завдання для контрольних робіт добираються з теоретичних питань, що охоплюють зміст робочої програми дисципліни.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

### **7.1. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання**

Реферат є одним з видів самостійної роботи студента з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент в освіті». Метою написання реферату є поглиблення теоретичних знань, набутих здобувачами у процесі вивчення дисципліни. Робота над рефератом має сприяти кращому засвоєнню здобувачами дисципліни та спонукає ґрунтовно вивчати нормативно-законодавчу базу, статистичні матеріали, спеціальні наукові видання вітчизняних і закордонних авторів.

Оцінювання реферату проводиться за 15-ти бальною шкалою (табл. 5.

Таблиця 5

Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання реферату

Бал	Критерії оцінювання
15	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, аргументовано та у логічній послідовності. Використані не лише рекомендовані джерела інформації, а й новітні, самостійно знайдені у періодичних виданнях та в інтернет-ресурсах. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота достатньо ілюстрована, оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент вільно орієнтується в матеріалах
10	Робота виконана із порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено у логічній послідовності, але недостатньо повно. Недостатньо використані рекомендовані джерела інформації. Висновки сформульовані формально або не зв'язані з матеріалами роботи. В оформленні роботи є порушення вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент в цілому орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки та неточності
5	Робота виконана із порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено безсистемно, висновки сформульовані формально або відсутні. Робота оформлена неохайно, з порушенням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент слабо орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки
0	Роботу не виконано

Здобувач має право обрати тему реферату з переліку рекомендованих тем або запропонувати власну, за умови її погодження з викладачем. Перелік рекомендованих тем рефератів наведений нижче.

## Теми рефератів

1. Реалізація державно-приватного партнерства у фінансуванні закладів освіти в Україні.
2. Принципи фінансування діяльності освітніх закладів.
3. Процес реалізації механізму фінансування закладів вищої освіти в Україні.
4. Специфіка сучасного механізму фінансування закладів вищої освіти державної форми власності.
5. Модернізація механізму фінансування і закладів вищої освіти державної форми власності.
6. Зарубіжний досвід механізму фінансування закладів освіти.
7. Світові моделі фінансування закладів вищої освіти в Європейському Союзі та світі.
8. Вдосконалення механізму фінансування закладів освіти.
9. Еволюція розвитку механізму фінансування вищої освіти.
10. Місія, цінності та принципи управління фінансами як основа фінансової політики закладу освіти.
11. Аналіз основних показників фінансової діяльності закладів освіти.
12. Оцінка доходів та видатків закладів освіти.
13. Аналіз фінансової стійкості в умовах економічної нестабільності.
14. Формування їх фінансової стратегії закладів освіти.
15. Механізми обліку у закладах освіти та їх вплив на фінансову діяльність.
16. Частка бюджетних асигнувань у структурі доходів закладів освіти.
17. Забезпечення стабільності та підвищення конкурентоспроможності закладів вищої освіти на ринку освітніх послуг.
18. Аналіз доходів від надання освітніх послуг у закладах освіти.
19. Моделі фінансування освіти у зарубіжних країнах.
20. Управління фінансовою діяльністю закладу освіти в умовах кризового становища.

Оцінювання контрольної роботи проводиться за 30-ти бальною шкалою (див. табл. 6).

Система нарахування рейтингових балів  
та критерії оцінювання контрольної роботи

Бал	Критерії оцінювання
30	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, аргументовано і у правильній послідовності. Використані не тільки рекомендовані джерела інформації, а й новітні, самостійно знайдені у періодичних виданнях та в інтернет-ресурсах. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота достатньо ілюстрована, оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент вільно орієнтується в матеріалах
20	Робота виконана в установленний термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі і логічно. Використані рекомендовані джерела інформації. Узагальнюючі висновки сформульовані належним чином. Робота оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент орієнтується в матеріалах, проте у відповідях можуть бути деякі неточності
10	Робота виконана із порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено у правильній послідовності, але недостатньо повно. Недостатньо використані рекомендовані джерела інформації. Висновки сформульовані формально або не зв'язані з матеріалами роботи. В оформленні роботи є порушення вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент в цілому орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки та неточності
5	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено безсистемно, висновки сформульовані формально або відсутні. Робота оформлена неохайно, з порушенням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи студент слабо орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки
0	Роботу не виконано

Узагальнюючі результати поточного контролю знань здобувачів вищої освіти за модулями та формами навчання наведені у табл. 7.

Таблиця 7

Узагальнюючі результати поточного контролю знань  
здобувачів вищої освіти за модулями та формами навчання

Форма контролю	Максимальна кількість балів
<b>Модуль 1</b>	
Підготовка реферату	15
<b>Разом за модулем</b>	<b>15</b>
<b>Модуль 2</b>	
Підготовка реферату	15
Виконання контрольних робіт (передбачена 1 контрольна робота)	30
<b>Разом за модулем</b>	<b>45</b>
<b>Всього</b>	<b>60</b>

## 7.2. Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти у формі заліку

Підсумковий контроль з дисципліни «Фінансовий менеджмент в освіті» проводиться після закінчення її вивчення у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Підсумковий контроль складається з усної відповіді на 4 контрольні питання.

Критерії оцінювання усної відповіді студентів при складанні заліку наведена у табл. 8. Максимальна сума нарахованих балів дорівнює 40.

Таблиця 8

### Критерії оцінювання усної відповіді здобувачів вищої освіти при складанні заліку

Бал	Критерії оцінювання
40	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно й аргументовано його висвітлює, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань; вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки
30	Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його висвітлює, розкриває зміст теоретичних запитань, послуговується науковою термінологією. Проте виклад окремих питань недостатньо змістовний та аргументований, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки
20	Студент загалом володіє навчальним матеріалом, висвітлює його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації. Допускає окремі суттєві неточності та помилки
10	Студент володіє навчальним матеріалом не в повному обсязі, висвітлює його фрагментарно, без обґрунтування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускає суттєві неточності
5	Студент частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі висвітлити зміст питань, допускаючи при цьому суттєві помилки
0	Студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань

## 8. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінкою результатів навчання є сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру за результатами поточного контролю, передбачених програмою навчальної дисципліни та балів, отриманих ним при складанні заліку.

У табл. 9 представлений розподіл балів, нарахованих студентам в результаті оцінювання їх освітньої діяльності.

## Схема оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти

Вид контролю	Вид роботи	Кількість балів
М 1	Підготовка реферату	15
М 2	Підготовка реферату	15
Контрольна робота	Виконання контрольної роботи	30
Підсумковий контроль	Залік (усна відповідь)	40
<b>Сума</b>		<b>100</b>

## 9. Засоби навчання

Технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, персональні комп'ютери з підключенням до мережі Інтернет.

При проведенні занять за дистанційною формою навчання використовуються дистанційні платформи й інформаційно-комунікаційні технології (Moodle, Google Classroom, DingTalk, ZOOM Cloud Meetings, Skype, Viber, WeChat, Telegram, соціальні мережі тощо).

## 10. Рекомендовані джерела інформації

### Основна література

1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. Полтава: РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Бобрицька В. І., Лисоконь І. О. Інвестиції у вищій освіті як складова реалізації національних цілей сталого розвитку України. Освітній дискурс. Київ, 2023. Вип. 44. С. 88-96.
3. Верланов Ю.Ю. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Вид. 2-ге. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с.
4. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.
5. Крупка. Фінансовий менеджмент : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки ; [М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 440 с.
6. Фінансовий менеджмент: підручник. Петро Бечко та ін. Київ: центр навчальної літератури, 2019. 496 с.
7. Черненко, Н. М. Ризик-менеджмент у закладах освіти: навчальний посібник. Серія «Управління закладом освіти». Вид.: Університет Ушинського. 2020. 116 с.

8. Шевченко Н.В., Мельник С.І. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с.

### Допоміжна література

9. Бюджетне планування як чинник підвищення ефективності фінансування освіти в Україні [https://science.iea.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/2\\_Kryshchenko\\_526\\_2023\\_21-30.pdf](https://science.iea.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/2_Kryshchenko_526_2023_21-30.pdf)

10. Варналій З. С. Фінансове забезпечення вищих навчальних закладів України – справа державна (присвячено пам'яті Т. М. Боголіб). Економічний вісник Університету. 2018. Вип. 36/1. С. 9–17.

11. Державно-приватне партнерство як інструмент позабюджетного фінансування професійної (професійно-технічної) освіти України [https://science.iea.gov.ua/wp-content/uploads/2025/01/13\\_Kryshchenko\\_531\\_2024\\_149-159.pdf](https://science.iea.gov.ua/wp-content/uploads/2025/01/13_Kryshchenko_531_2024_149-159.pdf)

12. Механізми розширення фінансової автономії закладів вищої освіти України : Колективна монографія / Авторський колектив: Ю. Вітренко, І. Власова, В. Ворона, І.Жиляєв, С. Мельник, В. Ковтунець, О.Базелюк; за заг. ред. Ю. Вітренка. –Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. – 240 с. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052324.pdf>

13. Панченко В.А., Організаційно-правові засади контролю та фінансування галузі освіти наукові записки. серія: Право | scientific notes. series: law випуск 6. спецвипуск. том 1. 2019 с. 25-32.

14. Перелік інформативних фінансових індикаторів використання бюджетних коштів цільових субвенцій та методичні підходи до розроблення форм фінансової звітності на рівні ЗЗСО [https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2024/01/az\\_perelik-info-fin-ind-vik-byudz-kosh-czil-sub-ta-method-pidh-do-rozrob-form-fin-zviti-na-rivni-zzso\\_2022.pdf](https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2024/01/az_perelik-info-fin-ind-vik-byudz-kosh-czil-sub-ta-method-pidh-do-rozrob-form-fin-zviti-na-rivni-zzso_2022.pdf)

15. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання» від 08.09.2017 № 755.

16. Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2013 № 1203 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі».

17. Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1629 «НП(С)ОБДС 124 «Доходи»».

18. Наказ Міністерства фінансів України від 18.05.2012 № 568 «НП(С)ОБДС 135 «Витрати»»

19. Перелік платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної та комунальної форми власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р., № 796 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/796-2010-п>

20. Проблеми управління фінансами вищих навчальних закладів: Монографія / За заг. ред. канд. економ. наук, професора А. З. Підгорного. Одеса: ФОП Гуляєва В. М. 2017. 152 с.

21. Методологічні положення щодо складання допоміжних (сателітних) рахунків освіти в Україні [https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/osv/sat\\_rah\\_osv/arh\\_sat\\_rah\\_u.htm](https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/osv/sat_rah_osv/arh_sat_rah_u.htm)

22. Пазинич В.І. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 408 с.

23. Удосконалення фінансування системи освіти України як передумова успішного реформування / За редакцією С. Л. Лондара Київ – 2021 274 с. <https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2022/05/finansuvannya-osviti-2021.pdf>

24. Університетська освіта: економічні пріоритети та управління розвитком : монографія / Л. С. Шевченко. – Харків : Право, 2016. – 188 с. [https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12374/1/Shevchenko\\_2016.pdf](https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12374/1/Shevchenko_2016.pdf)

### Інформаційні ресурси в Інтернеті

25. Бюджетний кодекс України : Кодекс від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

26. Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

27. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 року № 848-VIII. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>

28. Закон України «Про освіту» від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Закону України «Про публічні закупівлі» 25.12.2015 р. № 922-VIII (даш - Закон)

29. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» від 10 лютого 1998 року № 103/98-ВР. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/103/98-вр>

30. Закон України "Про фахову передвищу освіту" від 06 червня 2019 року № 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>

31. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. 56 Бюджетний кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2456-VI (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.

32. Освіта в незалежній Україні: розвиток та конкурентоспроможність : інформ.-аналіт. зб. Київ, 2021. URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2021/19.08/Inform.zbirnyk-Osv.v.Ukrayini/Inform.zbirnyk-Osv.v.nezalezhniy.Ukrayini.17.08-1.pdf>

33. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#n11> URL:

34. Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності» від 27.08.2010 № 796; - Наказу Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України «Про затвердження порядків надання платних послуг державними та комунальними навчальними закладами» від 23.07.2010 № 736/902/758;

35. Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1088 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1088-2017-%D0%BF>

36. СРО 2021 Сателітний рахунок освіти в Україні у 2021 році [https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/osv/sat\\_rah\\_osv/arh\\_sat\\_rah\\_u.htm](https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/osv/sat_rah_osv/arh_sat_rah_u.htm)

37. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>

Розробник:

к.е.н., доцент



Д. А. Ломоносов

### Питання для підсумкового контролю знань

1. Сутність та принципи фінансового забезпечення закладів освіти.
2. Мета і завдання фінансового менеджменту.
3. Механізм фінансування закладів вищої освіти та його складових.
4. Пріоритетні цілі та завдання механізму фінансування закладів вищої освіти України.
5. Функції і механізм фінансового менеджменту закладів освіти.
6. Економічна сутність та значення грошових потоків у діяльності закладів освіти.
7. Класифікація грошових потоків за видами діяльності.
8. Звіт про рух грошових коштів: зміст та призначення. Поняття чистого грошового потоку.
9. Методичні підходи до прогнозування грошових потоків.
10. Управління вхідними і вихідними грошовими потоками.
11. Сутність і необхідність визначення вартості грошей у часі.
12. Поняття майбутньої та теперішньої вартості грошей.
13. Класифікація відсоткових ставок. Простий відсоток і складний відсоток.
14. Оцінка вартості грошей.
15. Зміст і завдання управління доходами та витратами закладів освіти.
16. Класифікація доходів і витрат освітніх установ.
17. Класифікація доходів і витрат освітніх установ.
18. Планування та використання надходжень від платних послуг і додаткових джерел доходів.
19. . Економічна сутність активів та їх класифікація.
20. Активи як економічні ресурси закладу освіти.
21. Поняття і роль оборотних активів у закладі освіти.
22. Зміст і завдання управління оборотним капіталом.
23. Політика управління оборотними активами.
24. Регулювання потоку платежів у закладі освіти.
25. Кругообіг необоротних активів.
26. Політика управління необоротними активами: зміст і принципи.
27. Оцінка ефективності використання необоротних активів.
28. Формування оптимальної структури джерел фінансування необоротних активів.
29. Форми оренди необоротних активів.
30. Економічна сутність та класифікація капіталу.
31. Поняття інвестованого, власного та залученого капіталу.
32. Склад власного та залученого капіталу.
33. Поняття фінансової структури капіталу.

34. Оцінка вартості капіталу.
35. Особливості складових капіталу при його оптимізації.
36. Сутність та особливості інвестиційної діяльності закладів освіти.
37. Роль інвестицій у забезпеченні конкурентоспроможності освітніх програм.
38. Завдання управління інвестиціями: розвиток матеріально-технічної бази, людського капіталу, цифровізації та освітніх інновацій.
39. Інвестиційна політика закладу освіти: принципи, етапи формування, стратегічні пріоритети.
40. Параметри освітніх проєктів: витрати, очікувані соціальні, освітні та економічні результати, критерії ефективності.
41. Джерела фінансування: бюджетні й позабюджетні кошти, гранти, міжнародні програми, партнерство з бізнесом.
42. Поняття фінансового ризику в діяльності закладу освіти.
43. Основні характеристики і види фінансового ризику для освітньої установи.
44. Аналіз факторів, що впливають на рівень фінансових ризиків.
45. Механізми внутрішньої нейтралізації фінансових ризиків у закладі освіти.
46. Уникання ризику та конкретні заходи його реалізації у фінансовій діяльності закладу освіти.
47. Лімітування концентрації фінансового ризику у закладі освіти.
48. Система внутрішніх і зовнішніх фінансових нормативів закладу освіти, що забезпечують лімітування ризиків.
49. Складові фінансової звітності закладу освіти.
50. Інтернет-платформи, на яких розміщено фінансову звітність закладу освіти.
51. Методики аналізу фінансової звітності закладів освіти: методика Міністерства фінансів, методика Фонду Державного майна України, методика Міністерства економіки, інші методичні підходи.
52. Основні напрями аналізу фінансової звітності закладу освіти.
53. Економічний зміст поняття «фінансове планування».
54. Системи фінансового планування та форми реалізації його результатів у закладі освіти.
55. Фінансова стратегія закладу освіти та основні етапи її розробки.
56. Розробка фінансової політики закладу освіти за окремими аспектами його фінансової діяльності.
57. Зв'язок між фінансовою стратегією та фінансовою політикою закладу освіти.
58. Система поточного планування фінансової діяльності.
59. Зміст та часовий горизонт поточного фінансового планування.
60. Види поточних фінансових планів.
61. Передумови розробки поточних фінансових планів закладу освіти.

62. План доходів та витрат операційної діяльності закладу освіти.
63. План фінансування інноваційного розвитку та модернізації матеріально-технічної бази закладу освіти.
64. План надходження та використання грошових коштів.
65. Балансовий план.
66. Система оперативного планування фінансової діяльності.
67. Зміст та часові горизонти оперативного фінансового планування.
68. Бюджет як головна форма оперативного фінансового плану.
69. Класифікація бюджетів закладу освіти за основними ознаками: за сферами діяльності, за видами витрат, за широтою номенклатури витрат, за методами розробки.
70. Поняття освітньої послуги та нормативно-правові засади надання платних освітніх послуг.
71. Перелік освітніх та інших послуг, які можуть надаватися закладами освіти.
72. Визначення вартість освітньої послуги.
73. Особливості надання платних освітніх послуг закладами освіти.
74. Повноваження керівника щодо управління позабюджетними ресурсами закладу освіти.
75. Контроль та відповідальність за використанням позабюджетних коштів.
76. Благодійний фонд – як додаткове джерело фінансування закладу освіти.
77. Поняття і параметри фінансової кризи закладу освіти.
78. Параметри та причини фінансової кризи в закладі освіти.
79. Визначення фаз фінансової кризи у закладах освіти.
80. Фактори, що впливають на діяльність закладу освіти та провокують фінансову кризу.